

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 100/18
02.08.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Милице Лакићевић председника већа, судије Татјане Влаисављевић и судије Љиљане Миловановић чланова већа, у правној ствари тужиоца Акционарско друштво за осигурање "Триглав Осигурање" из Београда, ул. Краља Петра бр. 28, кога заступа пуномоћник Александар Ђурковић, адвокат из Београда, ул. Јурија Гагарина бр. 14 Л/39, против тужених 1. "МГВ" д.о.о. Ниш, ул. Бул. цара Константина бб, кога заступа пуномоћник Никола Жарковић, адвокат из Београда, ул. Нехруова бр. 131 и 2. ДДОР Нови Сад а.д.о. Нови Сад, ул. Бул. Михајла Пупина бр. 8, кога заступа пуномоћник Миланка Аврамовић, адвокат из Београда, ул. Сарајевска бр. 22, ради регреса, вредност предмета спора 3.756.964,10 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и првотуженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду 13 П 3366/12 од 31.10.2017. године, у седници већа одржаној дана 02.08.2018. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба првотуженог као неоснована па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду 13 П 3366/12 од 31.10.2017. године, у делу ставу I изреке којим је обавезан првотужени да плати тужиоцу износ од 3.686.264,10 динара са каматом према Закону о висини стопе затезне камате почев од 25.11.2011. године до 25.12.2012. године, а до 25.12.2012. године до исплате према Закону о затезној камати.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА пресуда Привредног суда у Београду 13 П 3366/12 од 31.10.2017. године, у делу става III изреке и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

Обавезује се друготужени ДДОР Нови Сад, а.д.о. Нови Сад, да солидарно са првотуженим плати тужиоцу износ од 3.686.264,10 динара са каматом према Закону о висини стопе затезне камате почев од 25.11.2011. године до 25.12.2012. године, а до 25.12.2012. године до исплате према Закону о затезној камати, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

III ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба тужиоца као неоснована па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Београду 13 П 3366/12 од 31.10.2017. године, у ставу II и делу става III изреке којим је одбијен захтев да се обавезе друготужени да солидарно са првотуженим плати тужиоцу износ од 70.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.11.2011. године до исплате.

IV ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА иста пресуда у делу става I и ставу IV изреке у погледу трошкова поступка и **РЕШАВА**:

Обавезују се првотужени и друготужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 863.090,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

V ОБАВЕЗУЈЕ СЕ друготужени да плати тужиоцу трошкове другостепеног поступка у износу од 137.170 динара, у року од 8 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом у ставу I изреке обавезан је првотужени да плати тужиоцу износ од 3.686.264,10 динара са законском затезном каматом почев од 25.11.2011. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.072.610,00 динара. Ставом II изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезе првотужени да тужиоцу исплати 70.700,00 динара са каматом почев од 25.11.2011. године до исплате као неоснован, док је ставом III изреке одбијен тужбени захтев да се обавезе друготужени да солидарно са првотуженим плати тужиоцу износ од 3.756.964,10 динара са каматом почев од 25.11.2011. године до исплате. Ставом IV изреке обавезан је тужилац да плати друготуженом на име трошкова парничног поступка износ од 886.835,00 динара у року од 8 дана.

Против става I наведене пресуде првотужени је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба Закона о парничном поступку из чл. 374. став 2. тачка 12, непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка. У жалби је навео да је првостепени суд пропустио да утврди одлучне чињенице на које је указивано у току поступка, као и да одлучи о приговору подељене одговорности, будући да је у моменту настанка штетног догађаја само мањи део робе био оштећен. Додао је да је повређено материјално право и у делу одлуке којим је одбијен тужбени захтев у односу на туженог другог реда. Предложио је да се побијана пресуда укине и врати првостепеном суду на поновно одлучивање. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Против ставова II, III, IV наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешне одлуке о трошковима поступка. У жалби је истакао да је првостепени суд приликом доношења одлуке у ставу III изреке погрешно применио материјално право и и то одредбе члана 939, 941 Закона о облигационим односима, а да није применио одредбе чл. 940 истог закона. Предложио је да другостепени суд преиначи побијану пресуду тако што ће усвојити тужбени захтев и обавезати тужене да снесу трошкове поступка, или укинути побијану пресуду и предмет вратити на поновно суђење првостепеном суду. Трошкове је опредељено тражио.

У одговору на жалбу тужиоца, друготужени је истакао да су неосновани наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права, да тужилац није доказао да је оштећено лице захтевало накнаду од друготуженог пре него што је примио накнаду од свог осигуравача, након чега је изгубио било какво право према осигуравачу штетника. Предложио је да се одбије жалба тужиоца и потврди побијана одлука.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да су жалбе првотуженог и тужиоца делимично основане.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1-3, 5, 7 и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нису основани жалбени наводи првотуженог да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба

парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Насупрот наводима жалбе, пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, њена изрека је разумљива, не противречи сама себи или разлозима пресуде и садржи разлоге о битним чињеницама, који нису у супротности са садржаним исправама у списима и изведеним доказима.

Предмет тужбеног захтева је потраживање тужиоца према туженима у износу од 3.756.964,10 динара са законском затезном каматом почев од 25.11.2011. године до исплате, на име регреса.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, тужилац је са Tetra Pak production д.о.о. Београд као пошиљаоцем робе, закључио уговор о осигурању робе у транспорту – полиса бр. 42011, дана 17.02.2011. године за период осигурања од 01.01.2011. године до 31.12.2011. године. Осигурање је покривало губитак или оштећење осигураног предмета од тренутка када је роба напустила складиште или место ускладиштења, настављало се за време уобичајеног рока превоза, и завршавало се у тренутку испоруке робе на коначну дестинацију, а обухватало је транспорт друмом, железницом, ваздухополовом или пловилом широм света укључујући Северну Кореју, Кубу и Иран. Првотужени као превозник и Tetra Pak production д.о.о. Београд као пошиљалац, закључили су уговор о међународном камионском превозу за превоз 22 палете tetra bric aseptic packaging materijal, 1s strip материјал, на релацији Горњи Милановац- Chuga Murcia, Шпанија. Првотужени као међународни превозник и друготужени као осигуравач су закључили уговор о осигурању одговорности возара за штете на роби у међународном транспорту од 19.09.2006 године, којим се осигурава одговорност возача за штете на роби примљеној на превоз у међународном друмском транспорту, по уредним превозним исправама уз наплату возарине, а које су последица уништења, оштећења и нестанка робе. Одговорност се утврђује према одредбама Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом.

Дана 30.07.2011. године у току превоза робе дошло је до саобраћајне незгоде у којој је учествовало теретно возило-тегљач са полуприколицом, власништво првотуженог, којом приликом је вршен превоз робе-амбалажног материјала "Тетра брик Асептик" произвођача Тетрапак Горњи Милановац, до одредишта у Шпанији. Након саобраћајне незгоде по налогу полиције Републике Хрватске роба је уклоњена са места незгоде, претоварена и одвезена у царинско складиште у Загребу, ради даљег поступка, а затим је враћена власнику робе, након чега је власник робе исту послао на рециклажу, будући да је била неупотребљива.

У односу на првотуженог првостепени суд је усвојио тужбени захтев, сматрајући да је првотужени одговоран за штету и да је штета на роби настала моментом превртања камиона, чиме је онемогућено спашавање робе, имајући у виду да се незгода догодила у иностранству и да је роба по налогу полиције уклоњена са места незгоде и отпремљена у царинско складиште ради даље процедуре, где је провела одређено време у неконтролисаним условима којом приликом је дошло до даљег оштећења робе. До прекида контролисаним ланца испоруке дошло је кривицом првотуженог, па како је роба услед прекида транспорта постала неупотребљива то је првостепени суд у смислу одредбе чл. 939. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев у односу на првотуженог. Тужиоцу је одбијен захтев за исплату износа од 70.700,00 динара са каматом, по основу ангажовања хаваријског комесара, јер према ЦМР конвенцији првотужени као превозник не сноси трошкове процене штете.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан приговор недостатка пасивне легитимације друготуженог обзиром да осигуравач на основу одредбе чл. 939 ЗОО ступа у права осигураника према трећем лицу

које је одговорно за штету, а не може ступити у права осигураника према трећим лицима, као што је штетников осигуравач одговорности. Првостепени суд је нашао да је без значаја уговор о уступању потраживања закључен између тужиоца и Tetra Pak production д.о.о. Београд, јер је истим пренето потраживање уступиоца према првотуженом а не и према осталим лицима, из ког разлога није наступила универзална сукцесија права, већ само право које је Tetra Pak production д.о.о. Београд, имао према првотуженом. Из тих разлога је првостепени суд нашао да је неоснован тужбени захтев у односу на друготуженог.

Према налажењу Привредног апелационог суда, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, када је усвојио тужбени захтев у односу на првотуженог. Наиме, одговорност првотуженог произилази из одредбе чл. 17 ст. 1 Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (ЦМР Конвенције) којом је прописано да је превозилац одговоран за потпун или делимичан губитак робе и за оштећење исте које наступи од времена преузимања робе до времена испоруке, као и за ма какво закашњење у испоруци. Првотужени је вршио превоз робе, и у току превоза је дошло до саобраћајне незгоде, којом приликом је роба делимично оштећења. Одговорност првотуженог за причињену штету произилази из чињенице да је возач који је управљао возилом првотуженог проузроковао саобраћајну незгоду, којом приликом је роба оштећена. Нису основани жалбени наводи туженог првог реда да је суд требало да одлучи о приговору подељене одговорности, будући да је у моменту настанка штетног догађаја само мањи део робе био оштећен. Ово из разлога, што у моменту када је дошло до саобраћајне незгоде и оштећења робе, није постојала могућност да се оштећена роба одмах врати пошиљаоцу, већ је сходно одговарајућим прописима Републике Хрватске и налогу хрватске полиције, роба морала бити уклоњена са места незгоде у царинско складиште у Загребу ради даљег поступка. Чињеница да је приликом претовара и транспорта робе дошло до њеног даљег оштећења, није од значаја за однос тужиоца и првотуженог, већ може бити од значаја за однос првотуженог и трећих лица и њихове евентуалне одговорности. Како је након враћања робе пошиљаоцу, утврђено да је иста неупотребљива, а како је до штете на роби дошло услед саобраћајне незгоде, то је првотужени у обавези да тужиоцу у смислу одредбе чл. 939 ЗОО, накнади штету. Тужилац је наиме као осигуравач пошиљаоца робе, истом исплатио износ штете коју је пошиљалац претрпео, па је самим тим у смислу наведене одредбе ступио у права осигураника према првотуженом, као лицу одговорном за штету. На основу наведеног, правилно је првостепени суд применом одредаба чл. 17 ЦМР Конвенције и чл. 939 Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев. Нису испуњени услови предвиђени одредбом чл. 17 ст. 2 ЦМР конвенције, на основу којих би се првотужени могао ослободити одговорности, будући да сходно одредби чл. 18 ст. 1 Конвенције није доказао да је штета уследила због једног од узрока наведених у чл. 17 ст. 2 Конвенције. Без значаја су жалбени наводи првотуженог да је нејасно да ли је роба уопште била на отвореном и складиштена у безусловном складишту, будући да је након саобраћајне незгоде роба морала бити уклоњена са места незгоде у царинско складиште у Загребу, у складу са прописима Републике Хрватске, а што је последица саобраћајне незгоде коју је проузроковао возач првотуженог.

Међутим, погрешно је првостепени суд на утврђено чињенично стање, применио материјално право када је одбио тужбени захтев у односу на друготуженог. Није правилан став првостепеног суда, да тужилац исплатом износа штете свом осигуранику није ступио у његово право да тражи накнаду штете од друготуженог. Наиме, одредбом чл. 940 ст. 1 Закона о облигационим односима је прописано, да у случају осигурања од одговорности, осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем, само ако

треће оштећено лице захтева њену накнаду. Дакле, оштећено лице сходно цитираној одредби има могућност да захтева директно од осигураваача накнаду штете насталу осигураним случајем, под условом да је закључен уговор о осигурању од одговорности. Првотужени је са друготуженим закључио уговор о осигурању одговорности возара за штете на роби у међународном транспорту, па је осигураник тужиоца могао да накнаду штете захтева и од друготуженог, као осигураваача првотуженог. По мишљењу овог суда, смисао цитиране одредбе се огледа у праву да се захтева накнада штете, при чему оштећено лице оптира да ли ће штету потраживати од свог осигураваача, одговорног лица или његовог осигураваача. То право, осигураник тужиоца је искористио подношењем захтева тужиоцу за исплату штете. Цитирана одредба у вези је са одредбом чл. 939 ст. 1 Закона о облигационим односима, којом је прописано да исплатом накнаде из осигурања прелазе на осигураваача, по самом закону, до висине исплаћене накнаде, сва осигураникова права, према лицу које је по ма ком основу одговорно за штету. Како је одредбом чл. 940 ЗОО предвиђена одговорност осигураваача, смисао и циљ наведених одредаба, посматрајући их као целину, јасно указују да тужилац исплатом накнаде штете свом осигуранику ступа у његова права и има право да потраживање оствари и према осигураваачу штетника, будући да је такво право имао и његов осигураник. По мишљењу овог суда, није неопходно да се претходно осигураник тужиоца обратио осигураваачу првотуженог са захтевом за накнаду штете сходно одредбама чл. 940 и 941 ЗОО. Неподношењем захтева, то право се не може изгубити, будући да се стиче по одредби чл. 940 ЗОО, а тужилац као осигураваач оштећеног лица, ступа у та права на основу чл. 939 ЗОО. Из тих разлога, првостепена одлука је у овом делу преиначена.

Правилно је првостепени суд утврдио висину штете коју је претрпео тужилац. Првотужени током поступка није спорио рачунску тачност обрачуна штете, па како је првотужени одговоран за насталу штету и како одговорност друготуженог произилази из закљученог уговора о осигурању одговорности, по коме одговара као првотужени, то су тужени солидарно обавезани да плате тужиоцу износ од 3.686.264,10 динара са законском затезном каматом, коју је првостепени суд правилно досудио тужиоцу.

Правилна је одлука првостепеног суда у делу којим је одбијен тужбени захтев за износ од 70.700,00 динара, са припадајућом каматом на име ангажовања хаваријског комесара агенције Samer&Co Dunav д.о.о. Београд, ради процене штете. Наведени износ не представља последицу саобраћајне незгоде из које је настала штета за осигураника тужиоца, а сходно одредбама Конвенције не постоји обавеза првотуженог да ту штету накнади. Самим тим, не постоји ни обавеза друготуженог.

Побијана пресуда је преиначена и у погледу трошкова поступка. Како је тужилац успео у спору према туженима, тужени су у обавези да му солидарно накнаде трошкове поступка и то; на име приступа на 14 одржаних рочишта, износ од 336.000,00 динара, за свако по 24.000,00 динара, на име приступа на 11 одложених рочишта износ од 140.250,00 динара, за свако по 12.750,00 динара, на име састава 9 поднесака износ од 202.500,00 динара, за сваки по 22.500,00 динара, као и на име судске таксе на тужбу и на пресуду износ од по 92.170,00 динара, односно укупно 863.090,00 динара. Одлуку о трошковима другостепени суд је донео на основу одредаба чл. 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку.

Како је тужилац успео у поступку у односу на друготуженог, исти има право на трошкове другостепеног поступка у износу од 137.170,00 динара, на име састава жалбе и судске таксе на жалбу, па му је суд исте и досудио сходно одредбама чл. 153, 154, 163 и 165 Закона о парничном поступку.

На основу свега напред наведеног, сагласно члану 390. и 394. тачка 4. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

ТВ/ДГ/ЖГ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Милица Лакићевић, с.р

За тачност отправка